

Prezes UOKiK przeprowadził badanie rynku odpadów medycznych. Powodem były sygnały o dużych wzrostach cen w przetargach organizowanych przez szpitale na usługę odbioru i unieszkodliwiania tych odpadów. Wśród szczegółowych celów analizy było również zdefiniowanie rynku, w tym jego zasięgu geograficznego oraz barier wejścia. Działania Urzędu służyły również oszacowaniu krajowych i lokalnych mocy przerobowych instalacji, poziomu ich wykorzystania, stopnia koncentracji rynkowej oraz dynamiki cen.

Większość odpadów medycznych (85 proc.) to odpady zakaźne, które zgodnie z obowiązującymi przepisami muszą być unieszkodliwiane na terenie województwa, w którym zostały wytworzone. Ich utylizacja jest również najdroższa, dlatego w największym stopniu wpływa na koszty ponoszone przez podmioty wytwarzające odpady medyczne.

UOKiK proponuje zniesienie regionalizacji. Takie rozwiązanie pod koniec 2019 r. zastosowano w przypadku odpadów komunalnych, co obniżyło koszty gospodarowania nimi, np. w woj. mazowieckim. Podobnie byłoby w przypadku odpadów medycznych. Zasada bliskości nadal mogłaby funkcjonować, ale zdefiniowana inaczej niż za pomocą sztucznego ograniczenia granicami województw i mogłaby być uwzględniana w przetargach, np. odległość szpitala od instalacji byłaby jednym z kryteriów.

Odpady zakaźne muszą być obecnie unieszkodliwiane w wyspecjalizowanych spalarniach z temperaturą 1100 st. C, czyli większą niż np. w spalarniach odpadów komunalnych. W ten sposób przekształca się niemal cały strumień odpadów medycznych. Polskie przepisy od ponad 10 lat nie dopuszczają metod alternatywnych utylizacji tych odpadów. Zdaniem UOKiK powinna rozpocząć się dyskusja nad zmianą tych regulacji. Bezwzględny nakaz spalania zakaźnych odpadów medycznych w bardzo wysokich temperaturach wprowadzono w czasach, kiedy nie było rozwiniętej sieci spalarni odpadów komunalnych. Istniało wówczas ryzyko, że nieprawidłowo przetworzone odpady zakaźne trafią na składowiska. Obecnie Polska ma już niemal w każdym dużym mieście taką spalarnię lub ją buduje, tym samym zagrożenia identyfikowane dekadę temu mają mniejsze znaczenie. W innych krajach wstępnie wysterylizowane odpady zakaźne przekazuje się do spalarni odpadów komunalnych, które są dużo tańsze w eksploatacji.

Poza zmianami systemowymi i legislacyjnymi niezbędne są również działania organizacyjne, edukacyjne i inwestycyjne samych placówek medycznych, a także organów i instytucji z nimi powiązanych. UOKiK proponuje zwiększenie aktywności samorządów biorących udział w systemie finansowania szpitali. Często posiadają one już infrastrukturę do zagospodarowania odpadów komunalnych, którą mogłyby rozwijać w celu przyjmowania również odpadów medycznych. Tego typu inicjatywy są już podejmowane w niektórych regionach Polski. Zdaniem Urzędu zasadna byłaby również współpraca pomiędzy szpitalami oraz nadzorującymi je jednostkami, np. samorządami, w ramach przetargów. Wspólne ubieganie się o zamówienie również mogłoby obniżyć koszty ponoszone przez pojedyncze placówki.